

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 111.041 van 4 oktober 2002
in de zaak A. 50.711/X-8807.**

In zake : de b.v.b.a. STALPAERT en Zonen,
die woonplaats kiest bij
Advocaat P. DE TROYER,
kantoor houdende te 9506 IDEGEM,
Neerstraat 36

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering,
dat woonplaats kiest bij
de Advocatenassociatie van DIEVOET en Partners,
kantoor houdende te 1000 BRUSSEL,
Koningsstraat 15.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de b.v.b.a. STALPAERT en Zonen op 17 maart 1993 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 17 december 1992 van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, houdende de inwilliging van het beroep van de gemachtigde ambtenaar tegen de beslissing van 20 augustus 1992 waarbij de bestendige deputatie van de provincieraad van Brabant haar de vergunning had verleend voor het bouwen van een verf- en zandstraallokaal aan de Meintjensstraat te Gooik, kadastraal bekend sectie B, nrs. 560c, 561c en d;

Gelet op het arrest nr. 43.277 van 10 juni 1993 waarbij de vordering tot schorsing wordt verworpen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Eerste Auditeur-afdelingshoofd W. VAN NOTEN;

Gelet op de beschikking van 12 mei 1999 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekende partij;

Gelet op de beschikking van 3 september 2002 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 27 september 2002;

Gehoord het verslag van Staatsraad G. DEBERSAQUES;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat R. LANDUYT die, loco Advocaat P. DE TROYER verschijnt voor de verzoekende partij, en van Advocaat M. van DIEVOET, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur-afdelingshoofd W. VAN NOTEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de bouwaanvraag strekt tot het bouwen van een verf- en zandstraallokaal bij een metaalverwerkend bedrijf; dat, op ongunstig advies van de gemachtigde ambtenaar, het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Gooik de bouwvergunning weigert; dat de bestendige deputatie van de provincieraad van Brabant op 20 augustus 1992 het door verzoekende partij ingediend hoger beroep inwilligt; dat op 17 december 1992 de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden het hoger beroep van de gemachtigde ambtenaar inwilligt en derhalve de voornoemde door de bestendige deputatie verleende bouwvergunning vernietigt; dat de bestreden beslissing o.m. overweegt dat het perceel volgens het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, vastgesteld bij koninklijk besluit van 7 maart 1977, is gelegen in agrarisch gebied, dat het terrein reeds bezet is met grote gebouwen van een metaalbedrijf waarvan de laatste uitbreiding werd vergund op 29 oktober 1985 in toepassing van het decreet van 28 juni 1984, dat door die uitbreiding toen reeds de 100%-norm van het bestaande volume voor bedrijfsgebouwen nagenoeg bereikt werd, dat de bouwaanvraag de aanbouw voorstelt van een 16,1 m brede en 12,6 m diepe

constructie aan de oostelijke gevel van de bestaande bedrijfshal en dat het bouwwerk zou worden opgedeeld in een kabine voor het zandstralen en een kabine voor de verfverwerking, dat uiteindelijk dus een nieuwe constructie wordt gepland met een volume van 1217 m³ in een gebied dat planologisch en conform de voorschriften enkel gericht is op de landbouw, dat de in artikel 79 van de stedenbouwwet vervatte 100%-uitbreidingsstandaard werd ingevoerd teneinde bestaande bestemmingsvreemde bedrijven binnen onder meer een landbouwgebied nog belangrijke maar toch gelimiteerde expansiemogelijkheden te bieden; dat deze regel dus reeds een uitzondering impliceert op de vigerende planologische voorschriften zodat verdere afwijking hierop niet meer te overwegen is, dat bijgevolg de beslissing van de bestendige deputatie het algemeen belang schaadt en in strijd is met een degelijk bestuur inzake ruimtelijke ordening en stedenbouw;

Overwegende dat de verzoekende partij in een enig middel onder meer de schending aanvoert van de artikelen 107 en 129 (thans de artikelen 159 en 190) van de Grondwet en van de artikelen 1, 10, 13 en 63 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw; dat zij in een eerste onderdeel doet gelden wat volgt :

"(...)

(H)et gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse is een besluit of verordening van algemeen bestuur in de zin van art. 129 van de Grondwet, zodat het gewestplan slechts verbindend is wanneer het op de door de wet voorgeschreven wijze is bekendgemaakt;

Dat de wijze waarop een gewestplan moet worden bekendgemaakt, wordt voorgeschreven in de artt. 10 en 13 van de wet van 26 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw volgens dewelke het K.B. dat het gewestplan vaststelt in werking treedt 15 dagen na de bekendmaking ervan bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad, waarin tegelijk het advies van de Commissie van Advies wordt overgenomen en dat de gouverneur binnen dezelfde termijn het gewestplan moet zenden naar iedere gemeente die bij het plan betrokken is. De gouverneur maakt door aanplakking bekend dat het plan in elk, gemeentehuis voor eenieder ter inzage ligt (...);

Dat, het Gewestplan pas verbindend is wanneer het integraal ter inzage ligt in elk gemeentehuis van iedere gemeente die bij het plan betrokken is.

Dat het Gewestplan bestaat uit grafische en niet-grafische voorschriften, die beide dezelfde verordende en bindende kracht hebben (art. 2 Stedenbouwwet).

Dat, naar luid van art. 1 van het K.B. van 7 maart 1977 houdende vaststelling van het Gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse (B.S. 15 april 1977) dit gewestplan bestaat uit 80 orthofotoplannen die de bestaande toestand aanduiden, uit 28 kaarten die de juridische toestand weergeven en uit 28 kaarten die de bestemmingsgebieden omschrijven;

Dat de bekendmaking van het gewestplan dan ook slechts volledig is wanneer niet alleen de bestemmingsplannen, maar ook de kaarten met de juridische toestand en orthofotoplannen ter inzage liggen in het gemeentehuis (...), evenals de niet-grafische voorstellingen";

dat uit het proces-verbaal van vaststelling van gerechtsdeurwaarder Van Ham blijkt dat toen deze zich op 24 februari 1993 naar het gemeentehuis van de gemeente Gooik begaf, hem geen volledige inzage kon worden gegeven van het volledige gewestplan bestaande uit 80 orthofotoplannen die de bestaande toestand aanduiden, uit 28 kaarten die de juridische toestand weergeven en uit 28 kaarten die de bestemmingsvoorschriften omschrijven, dat voorgaande vaststellingen werden bevestigd door landmeter De Lannoy, dat voorts gerechtsdeurwaarder Verrezen bij proces-verbaal van 28 augustus 1992 eveneens de gebrekkige bekendmaking van het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse in de gemeente Londerzeel heeft vastgesteld, dat aangezien het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse niet regelmatig werd bekendgemaakt, zodat de voorschriften ervan niet verbindend zijn, het bestreden besluit het beroep van de gemachtigde ambtenaar niet kon inwilligen op grond dat de bouwvergunning die door de bestendige deputatie werd afgeleverd, strijdig is met het gewestplan;

Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord doet gelden "dat in die gemeenten waar het gewestplan destijds in 1977 niet naar behoren werd bekendgemaakt, sedertdien de bekendmaking werd aangevuld, zodat (...) dient aangenomen te worden dat minstens sedert 1982-1983 het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse wel naar de eis van de wet is bekendgemaakt en derhalve ook tegenstelbaar is", dat "voor de goede orde dient te worden vermeld dat ook al zou nu blijken dat in de gemeente Gooik (...), het gewestplan niet volledig ter inzage is, dit zonder belang is met betrekking tot de regelmatigheid van de bekendmaking van het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse, daar het erop aankomt te weten of dit gewestplan destijds naar behoren is bekendgemaakt hetgeen zoniet sedert 1977 thans sedert 1983 ten minste voor definitief dient te worden aangenomen", dat "zelfs als zou moeten worden aangenomen dat het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse niet naar behoren werd bekendgemaakt, ook niet in 1982", de verwerende partij zich de vraag stelt in hoeverre de verzoekende partij zich nog op het gebrek aan tegenwerpelijkeit van het gewestplan kan beroepen "daar ook voor de burger geldt dat hij zich zorgvuldig moet gedragen tegenover het bestuur en dat het niet aannemelijk is dat een zogenaamd gebrek dat zou bestaan sedert 1977 en aan de verzoekende partij derhalve bekend zou moeten zijn, nu in een procedure in 1993 nog kan worden ingeroepen"; dat de verwerende partij tenslotte nog doet gelden dat de vraag rijst of de gewestplannen als een reglementair besluit kunnen worden beschouwd, "in die zin dat de eventuele onrechtmatigheid of niet tegenstelbaarheid ervan ook nog kan worden ingeroepen buiten de termijn die voorzien is voor het

rechtstreeks bestrijden met een annulatieberoep van dergelijke besluiten"; dat de verwerende partij hiertoe een parallel trekt met de beschermingsbesluiten die in uitvoering van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten worden genomen, welke evenmin verordenend zijn;

Overwegende dat verzoekende partij zich in haar memorie van wederantwoord afvraagt of, "gesteld dat het gewestplan voorheen naar behoren ter inzage werd gelegd in alle gemeenten van het plangebied, de verplichting tot ter inzagelegging niet medebrengt dat het plan ter inzage moet blijven liggen en of, indien het plan niet meer in zijn geheel ter inzage ligt, dit gebrek niet medebrengt dat het plan, minstens voor de betrokken gemeenten, zijn verbindend karakter verliest"; dat de verzoekende partij meent dat hierop bevestigend moet worden geantwoord; dat voorts de verzoekende partij doet gelden dat uit de stukken van het aanvullend administratief dossier blijkt dat het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse noch in 1977, noch in 1982 behoorlijk ter inzage werd gelegd, dat hieruit immers blijkt dat de gouverneur van de provincie Brabant in 1977 aan de gemeenten enkel de bestemmingsplannen en de kaarten met de bestaande rechtstoestand heeft toegestuurd en hij aan de gemeenten enkel vroeg deze stukken ter inzage te leggen in de gemeentehuizen, dat na een onderzoek door de directeur-generaal van het bestuur van de stedenbouw en de ruimtelijke ordening, in maart 1982 in de gemeenten Pepingen, Roosdaal, Machelen, Hoeilaart, Kraainem, Linkebeek, Londerzeel en Zaventem en in de stad Mechelen een nieuwe terinzagelegging werd georganiseerd, terwijl voor de andere betrokken gemeenten werd aangenomen dat de orthofotoplannen reeds in 1977 ter inzage waren gelegd, dat uit het onderzoek dat door de directeur-generaal was ingesteld evenwel niet blijkt dat de orthofotoplannen in de andere gemeenten reeds in 1977 ter inzage waren gelegd, dat er bijgevolg niet kan worden aangenomen dat sedert 1982 in alle gemeenten aan de verplichting van terinzagelegging werd voldaan; dat de verzoekende partij verder stelt dat haar geen onzorgvuldig gedrag kan worden verweten omdat zij zich beroept op de niet-tegenwerpelijke van het gewestplan, dat het de tegenpartij is die gedurende meer dan tien jaar heeft nagelaten de rechten en de verplichtingen van de betrokken overheden en particulieren naar behoren vast te stellen, en die aldus de rechtstoestand van het onroerend goed in het Vlaams Gewest in het ongewisse heeft gelaten; dat tenslotte de verzoekende partij stelt dat de verwerende partij ten onrechte het reglementair karakter van de gewestplannen betwist, dat luidens artikel 2 van de stedenbouwwet de plannen van aanleg verordende kracht hebben;

Overwegende dat de verwerende partij tevergeefs de vraag stelt of gewestplannen wel als een reglementair besluit kunnen worden beschouwd; dat artikel 2, § 1, derde lid, van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (thans artikel 2, § 1, derde lid, van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996) uitdrukkelijk stelt dat de plannen verordende kracht hebben; dat dit verweer faalt in rechte;

Overwegende dat artikel 10 van de stedenbouwwet, zoals het gelding had op het ogenblik dat de bestreden beslissing werd vastgesteld, de verplichting oplegt om het gewestplan in zijn geheel, dit is met inbegrip van de orthofotoplannen die de bestaande feitelijke toestand weergeven en van de kaarten met de juridische toestand, in het gemeentehuis ter inzage van het publiek te leggen en om die neerlegging ook aan het publiek bekend te maken op de wijze die het bepaalt; dat enkel door het geheel van alle elementen van de opgelegde bekendmaking de precieze rechten en verplichtingen van alle betrokken overheden en particulieren volledig kenbaar zijn gemaakt zoals artikel 190 van de Grondwet het vereist; dat, zolang de vereiste bekendmaking door de aanplakking van het bericht van neerlegging en door de neerlegging van het gehele gewestplan in het gemeentehuis, niet in alle bij het gewestplan betrokken gemeenten heeft plaats gehad overeenkomstig artikel 10 van de stedenbouwwet, het gewestplan niet tegenwerpelijk, en derhalve niet verbindend is;

Overwegende dat uit het administratief dossier blijkt dat, nadat het koninklijk besluit van 7 maart 1977 tot vaststelling van het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad van 15 april 1977 was bekendgemaakt, enkel de bestemmingsplannen en de kaarten met de bestaande juridische toestand, maar niet de orthofotoplannen ter inzage werden gelegd; dat de directeur-generaal van het bestuur van de stedenbouw en van de ruimtelijke ordening bij brief van 4 februari 1982 aan de Gouverneur van de provincie Brabant gevraagd heeft om het volledige gewestplan, met inbegrip van de orthofotoplannen, opnieuw ter inzage te leggen in de gemeenten Pepingen, Roosdaal, Machelen, Hoeilaart, Kraainem, Liedekerke, Linkebeek, Mechelen en Zaventem; dat uit het dossier evenwel niet blijkt dat de orthofotoplannen in 1977, bij de eerste bekendmaking, in de overige gemeenten ter inzage zouden hebben gelegen; dat het gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse op de datum van de bestreden beslissing niet tegenwerpelijk was omdat niet is aangetoond dat de voor de bekendmaking van het gewestplan

opgelegde formaliteiten naar behoren waren vervuld; dat hieruit volgt dat de bestemmingsvoorschriften van het bij het koninklijk besluit van 7 maart 1977 vastgestelde gewestplan Halle-Vilvoorde-Asse niet tegenwerpelijk zijn aan de verzoekende partij en derhalve tegen haar niet als een wettig weigeringsmotief kunnen worden ingeroepen; dat het verweer dat de verzoekende partij zich zorgvuldig moet gedragen tegenover het bestuur en dat het gebrek in de bekendmaking haar bekend zou moeten zijn niet kan worden aangenomen, al was het maar omdat de verwerende partij gedurende meer dan tien jaar naliet behoorlijk uitvoering te geven aan het bepaalde in artikel 10 van de stedenbouwwet, terwijl ze van deze gebrekkige bekendmaking op de hoogte diende te zijn al was het maar omdat de analoge gebrekkige bekendmaking van vele gewestplannen sedert 1981 en nog lange jaren nadien in talloze arresten door de Raad van State is gesanctioneerd; dat het middel gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt het besluit van 17 december 1992 van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, houdende de inwilliging van het beroep van de gemachtigde ambtenaar tegen de beslissing van 20 augustus 1992 waarbij de bestendige deputatie van de provincieraad van Brabant aan de b.v.b.a. STALPAERT en Zonen de vergunning had verleend voor het bouwen van een verf- en zandstraallokaal aan de Meintjensstraat te Gooik, kadastraal bekend sectie B, nrs. 560c, 561c en d.

Artikel 2.

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het vernietigd besluit.

Artikel 3.

De kosten van het beroep, bepaald op 99,16 euro, komen ten laste van het Vlaamse Gewest.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op
vier oktober 2002, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	G. DEBERSAQUES,	wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
	E. BREWAEYS,	staatsraad,
	C. ADAMS,	staatsraad,
Mevr.	A. TRUYENS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. TRUYENS.

G. DEBERSAQUES.